

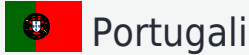
[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Maksukyvyttömyys/konkurssi](#) > Portugal

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Maksukyvyttömyys/konkurssi

Alustava huomautus:

Tällä tietosivulla esitetyt tiedot perustuvat yritysten maksukyvyttömyyttä ja yrityssaneerausta koskevaan Portugalin lakiin (*Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas*, jäljempänä 'maksukyvyttömyyslaki'), joka on hyväksytty 18. maaliskuuta 2004 annetulla asetuksella nro 53/2004. Lakia on muutettu viimeksi 25. elokuuta 2022 annetulla asetuksella nro 57/2022.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa seuraavia vastaan: kuka tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, oikeudenomistajaton kuolinpesä, yhdistys, joka ei ole oikeushenkilö, erityiskomitea, siviilioikeudellinen yhtiö, kaupallinen yhtiö, kaupallisena yhtiönä perustettu siviilioikeudellinen yhtiö siihen päivään asti, jona sen perustamissopimus rekisteröidään lopullisesti, osuuskunta ennen perustamisen rekisteröintiä, yhden miehen rajavastuuyhtiö ja mikä tahansa muu erillinen omaisuuserä (maksukyvyttömyyslain 2 §:n 1 momentin a-h kohta).

Julkisoikeudellinen oikeushenkilö ja valtion liikelaitos, vakuutusyhtiö, luottolaitos, rahoituslaitos, kolmansien varojen tai arvopapereiden hallussapitoa edellyttäviä palveluja tarjoava sijoituspalveluyritys ja yhteissijoitusyritys eivät voi joutua maksukyvyttömyysmenettelyyn, sillä maksukyvyttömyysmenettelyyn joutuminen olisi vastoin tällaisia yrityksiä säänteleviä erityisjärjestelyjä (maksukyvyttömyyslain 2 §:n 2 momentti).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Jos velalliset eivät pysty täyttämään kaikkia jäljellä olevia velvoitteitaan (maksukyvyttömyyslain 3 §).

Maksukyvyttömyysmenettelyn tarkoituksena on antaa velkojille vakuus selvityssuunnitelmassa määrätystä menettelystä (tai suunnitelman puuttuessa maksukyvyttömän velallisen omaisuuden realisoinnista) ja jakaa kertyneet varat velkojille (maksukyvyttömyyslain 1 §:n 1 momentti).

Jos velallisella yrityksellä on taloudellisia vaikeuksia tai se on välittömässä maksukyvyttömyysvaarassa, se voi pyytää tuomioistuinta käynnistämään erityisen tervehdyttämismenettelyn (maksukyvyttömyyslain 17-A-17-I §).

Jos muuntyyppisellä velallisella on taloudellisia vaikeuksia tai se on välittömässä maksukyvyttömyysvaarassa, se voi pyytää tuomioistuinta käynnistämään erityisen maksusopimusmenettelyn (maksukyvyttömyyslain 222-A-222-J §).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut

maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesä koostuu kaikista velallisen varoista konkurssiin asettamisen ajankohtana.

Kaikki omaisuuteen liittyvät varat ja oikeudet, jotka on hankittu maksukyvyttömyysmenettelyn aikana – esimerkiksi omistusoikeudet, käyttöoikeudet tai omistuksenpidätys (maksukyvyttömyyslain 46 §:n 1 momentti) – ja jotka voidaan muuntaa rahaksi, ovat osa konkurssipesää.

Jos maksukyvyttön osapuoli on avioliitossa ja hänellä on omaisuuden yhteisomistus, konkurssipesään sisältyy myös avioliittoon perustuva jako-osuus pariskunnan omaisuudesta.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyystuomion mukaan tapauksissa, joissa maksukyvyttömyyteen liittyy yritys, velallinen voi itse olla vastuussa konkurssipesän hoitamisesta (maksukyvyttömyyslain 223 §) edellyttäen, että maksukyvyttömyyslain 224 §:ssä säädetty vaatimukset täyttyvät.

Tuomarin nimittämä pesänhoitaja (maksukyvyttömyyslain 52 §:n 1 momentti) hoitaa maksukyvyttömyysmenettelyä ja on niissä keskeisessä asemassa.

Pesänhoitaja vastaa muun muassa seuraavista asioista:
valmistautuminen maksukyvyttömän osapuolen velkojen maksamiseen konkurssipesälle, konkurssipesään kuuluvan omaisuuden myynnin valvominen varojen jakamiseksi velkojille ja sen varmistamiseksi, että maksukyvyttömän osapuolen oikeudet turvataan ja niitä käytetään ja että yritys ei lopeta toimintaansa, sekä mahdollisuuksien mukaan taloudellisen tilanteen pahenemisen estäminen (maksukyvyttömyyslain 55 §:n 1 momentti).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssivelat voidaan kuitata konkurssipesän saatavilla, jos maksukyvyttömyyslain 99 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.

Tämän järjestelyn avulla konkurssivelkojat voivat kuitata saatavansa konkurssipesän saatavista, jotta vastavuoroiset saatavat voidaan ”pyyhkiä pois”. Näin velkojan saatava peritään ilman, että hänen velkaansa joudutaan maksamaan konkurssipesälle, jolloin vältetään samanaikaisten velkojien yhdistyminen.

Tämä on keino helpottaa maksuja ja ehkäistä ristiinmaksuja.

Maksukyvyttömyyslain 99 §:ssä vahvistetun yleisen säännön lisäksi laki sisältää muitakin säännöksiä, joissa säädetään kuittausmahdollisuudesta. Ne ovat 102 §:n 3 momentin e kohta, 154 §:n 1 momentti, 242 §:n 3 momentti ja 286 §.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvyttömyyden vaikutukset voimassa oleviin sopimuksiin, joissa velallinen on sopimuspuolena, riippuvat sopimuksen luonteesta. Vaikutukset on esitetty maksukyvyttömyyslain 102–119 §:ssä.

Kahdenväliset sopimukset (joista johtuu osapuolten välisiä velvoitteita) toteutetaan pääsääntöisesti samalla tavalla, ja osapuolten välillä sovitut ehdot säilytetään.

Jos sopimusta ei kuitenkaan konkurssiin asettamisen ajankohtana ole noudatettu kaikilta osin, sen täytäntöönpano keskeytetään siihen saakka, että pesänhoitaja on antanut ilmoituksen täytäntöönpanosta tai täytäntöönpanon laiminlyönnistä (maksukyvyttömyyslain 102 §:n 2 momentti). Jos pesänhoitaja kieltäytyy panemasta sopimusta täytäntöön, kumpikaan osapuoli ei ole oikeutettu korvaukseen jo tekemistään investoinneista (maksukyvyttömyyslain 102 §:n 3 momentti).

Esimerkkejä:

● Myynti- ja ostosopimus, johon sovelletaan omistuksenpidätystä (ja myyjä on maksukyvytön osapuoli): toinen osapuoli voi vaatia myyjää täyttämään sopimusveloitteen, jos tavara on jo toimitettu sille konkurssiin asettamisen ajankohtana – maksukyvyttömyyslain 104 §:n 1 momentti.

● Aiesopimus (jossa maksukyvytön osapuoli on aiesopimuksen tehnyt myyjä): sopimusveloitteen täyttämisestä ei voida tosiasiallisesti kieltäytyä, jos tavaralla on historia aiesopimuksen tehneen ostajan hyväksi (esim. jos aiesopimuksen tehnyt myyjä on toimittanut avaimet tiettyyn kiinteistöön aiesopimuksen tehneelle ostajalle) – maksukyvyttömyyslain 106 §:n 1 momentti.

Jos velallinen on syyllistynyt konkurssipesää vahingoittaviin toimiin (eli toimiin, jotka vähentävät tai haittaavat velkojien mahdollisuutta saada saatavansa tai estävät tai vaarantavat sen) konkurssiin asettamisen ajankohtaa edeltävien kahden vuoden aikana, ne voidaan selvittää maksukyvyttömyyslain 120 §:n ja sitä seuraavien pykälien säännösten mukaisesti.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssiin asettaminen johtaa muun muassa kaikkien sellaisten, konkurssivelkojien vaatimien täytäntöönpanotoimenpiteiden ja -menettelyjen keskeyttämiseen, jotka voivat vaikuttaa konkurssipesään sisältyvään omaisuuteen. Se estää konkurssivelkojia panemasta vireille tai jatkamasta täytäntöönpanomenettelyä (maksukyvyttömyyslain 88 §:n 1 momentti). Jos maksukyvyttömällä osapuolella on esimerkiksi tulojen ulosmittausmääräys, sen täytäntöönpano keskeytetään konkurssiin asettamisen ajankohtana.

Maksukyvyttömään velalliseen liittyvät keskeytetyt toimet raukeavat, kun velallinen on julistettu maksukyvyttömäksi ja kun maksukyvyttömyysmenettely on päättynyt lopulliseen jakoon tai varojen riittämättömyyden vuoksi (maksukyvyttömyyslain 88 §:n 3 momentti).

Konkurssiin asettamisesta seuraa, että kaikki velallisen veloitteet erääntyvät, ellei niihin sovelleta lykkäävää ehtoa (maksukyvyttömyyslain 91 §:n 1 momentti).

Konkurssiin asettamista koskeva tuomio keskeyttää menettelyn ajaksi kaikkien sellaisten vanhentumisaikojen ja preklusiivisten määräaikojen kulumisen, joihin velallinen voi vedota (maksukyvyttömyyslain 100 §:n 1 momentti).

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssiin asettamisen jälkeen kaikki velallista vastaan vireille pannut menettelyt, jotka liittyvät konkurssipesään kuuluviin varoihin, voidaan liittää maksukyvyttömyysmenettelyyn pesänhoitajan pyynnöstä ja menettelyn tarkoituksenmukaisuuteen viitaten (maksukyvyttömyyslain 85 §:n 1 momentti). Näin ollen pesänhoitaja on vastuussa maksukyvyttömän osapuolen sijaan kaikissa toimissa, myös ilman vastapuolen suostumusta (maksukyvyttömyyslain 85 §:n 3 momentti).

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssivelkojien on osallistuttava aktiivisesti menettelyyn ja esitettävä vaatimuksensa 30 päivän eli tuomiossa asetetun määräajan kuluessa (maksukyvyttömyyslain 36 §:n 1 momentin j kohta ja 128 §:n 1 momentti).

Kaikki maksukyvyttömään osapuoleen kohdistuvien taloudellisten saatavien tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden takaamien saatavien haltijat, jotka on perustettu ennen konkurssiin asettamista, katsotaan konkurssivelkojiksi.

Konkurssiin asettamisen ajankohdasta alkaen kaikki maksut velkojille on suoritettava maksukyvyttömyysmenettelyn puitteissa, millä varmistetaan, että konkurssipesää vastaan ei voida käynnistää eikä toteuttaa täytäntöönpanotoimia.

Velkojilla on tästä syystä oikeus osallistua velkojainkokoukseen maksukyvyttömyyslain 72 §:n 1 momentin mukaisesti.

Velkoja saa saatavistaan yhden äänen jokaista euroa tai euron osaa kohti, jos saatava on tunnustettu lopullisessa päätöksessä, joka on annettu velkojen tarkastamisen ja etuoikeusjärjestykseen asettamisen yhteydessä tai myöhemmässä tarkastamistoimessa, tai jos velkoja täyttää molemmat maksukyvyttömyyslain 73 §:n 1 momentin a ja b kohdassa säädetty edellytykset.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitaja voi käyttää tai realisoida pesän varoja maksukyvyttömyyslain 149 ja 150 §:n sekä 157 ja 158 §:n mukaisesti.

Konkurssipesän omaisuuden myynti on olennainen toimenpide saatavien kattamiseksi. Tämä on pesänhoitajan vastuulla, ja hänellä on tässä suhteessa valinnanvapaus.

Kun konkurssiin asettamista koskevasta tuomiosta on tullut lopullinen ja velkojainkokous on pidetty pesänhoitajan raportin tarkastelemiseksi, pesänhoitaja myy kaikki konkurssipesää varten takavarikoidut omaisuuserät edellyttäen, että velkojat eivät ole vastustaneet myyntiä edellä mainitussa kokouksessa (maksukyvyttömyyslain 158 §:n 1 momentti).

Velkojilla, joilla on myytävää omaisuutta koskeva esinevakuus, on oltava sananvalta myynnin suhteen, ja heille on ilmoitettava ehdotetulle luovutukselle määritetty perusarvo ja hinta. Tietyin edellytyksin he voivat ehdottaa, että he hankkivat omaisuuserät itse tai kolmas osapuoli tekee sen (maksukyvyttömyyslain 164 §:n 2 ja 3 momentti).

Omaisuuserien luovutuksesta saatavat tuotot, lukuun ottamatta päivittäisten kulujen maksamiseen tarvittavia summia, on maksettava konkurssipesän hallinnon käyttötilille pesänhoitajan valitsemassa luottolaitoksessa (maksukyvyttömyyslain 150 §:n 6 momentti ja 167 §:n 1 momentti).

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

1. Konkurssisaatavia on kolmenlaisia:

- i) vakuudellisia ja etuoikeusasemassa olevia
- ii) etuoikeusasemaltaan huonompia
- iii) etuoikeudettomia saatavia.

Vakuudellisilla saatavilla on etuoikeus, ja niihin sisältyy pääomaa ja korkoa vakuutena olevien omaisuuserien arvoon asti (maksukyvyttömyyslain 47 §:n 1 momentti). On kuitenkin olemassa tiettyjä vakuuksia, jotka konkurssiin asettaminen poistaa. Tällaisten vakuuksien haltijat menettävät asemansa vakuusvelkojina (maksukyvyttömyyslain 97 §).

Etuoikeusasemassa olevilla saatavilla tarkoitetaan saatavia, joilla on yleinen etuoikeus konkurssipesään kuuluviin varoihin, jotka voivat olla irtainta ja kiinteää omaisuutta (maksukyvyttömyyslain 47 §:n 4 momentin a kohta).

Etuoikeusasemaltaan huonommat saatavat luetellaan maksukyvyttömyyslain 48 §:ssä, *ellei niihin liity yleistä tai erityistä etuoikeutta taikka laillista kiinnitystä, joka ei raukea konkurssiin asettamisen myötä* (maksukyvyttömyyslain 47 §:n 4 momentin b kohta).

Kaikkia muita saatavia kutsutaan etuoikeudettomiksi saataviksi (maksukyvyttömyyslain 47 §:n 4 momentin c kohta).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssivelkojien, syyttäjänvirasto mukaan lukien, on esitettävä – konkurssiin asettamista koskevassa tuomiossa asetetussa määräajassa – hakemus saataviensa tarkastamiseksi. Velkojien on liitettävä tällaisiin hakemuksiin kaikki mahdolliset asiakirjatodisteet (maksukyvyttömyyslain 128 §:n 1 momentti).

Saatavien esittämistä, tarkastamista ja hyväksymistä koskevat säännöt on vahvistettu maksukyvyttömyyslain 128–140 §:ssä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Velkojille maksamiseen sovellettavissa säännöksissä säädetään erilaisesta kohtelusta sen mukaan, onko velka vakuudellinen ja onko sillä etuoikeus, onko se etuoikeudeton vai onko sillä huonompi etuoikeus (maksukyvyttömyyslain 172–184 §).

Näissä säännöksissä säädetään myös mahdollisuudesta kolmannen osapuolen velan maksamiseen sijaantulolla sekä velallisten yhteisvastuuseen sovellettavasta järjestelystä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan päättää

- lopullisen jaon jälkeen
- selvityssuunnitelman hyväksymistä koskevan tuomion jälkeen
- velallisen pyynnöstä (edellyttäen, ettei velallinen enää ole maksukyvyttömyystilassa) – maksukyvyttömyyslain 231 §
- jos pesänhoitaja katsoo, että konkurssipesä ei riitä velkojen kattamiseen – maksukyvyttömyyslain 232 §.

Kun maksukyvyttömyysmenettely on päättynyt, kaikki konkurssiin asettamisen vaikutukset lakkaavat ja velallinen saa takaisin oikeuden määrätä omaisuudestaan, jota voidaan myydä tai luovuttaa. Velallinen voi vapaasti hoitaa liiketoimintaansa ja omaisuuttaan (maksukyvyttömyyslain 233 §:n 1 momentti).

Mikä tärkeintä, konkurssivelkojia eivät enää koske rajoitukset velalliseen nähden käytettävien oikeuksien suhteen, lukuun ottamatta selvitys- tai maksusuunnitelmissa vahvistettuja rajoituksia.

Konkurssimenettelyn päättämisen ehdoista ja vaikutuksista säädetään maksukyvyttömyyslain 231–234 §:ssä.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Oikeuksiin sovelletaan ainoastaan rajoituksia, jotka on asetettu mahdollisessa selvityssuunnitelmassa ja maksusuunnitelmassa sekä maksukyvyttömyyslain 242 §:n 1 momentissa.

Oikeuksien käyttämiseksi täytäntöönpanoperusteen muodostavat maksusuunnitelman hyväksymistä koskeva tuomio sekä saatavien tarkastamista koskeva tuomio tai myöhempää tarkastamista koskeva päätös yhdessä mahdollisen selvityssuunnitelman hyväksymistä koskevan tuomion kanssa.

Maksukyvyttömyyslain 242 §:n 1 momentissa säädetään, että jos luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, velallisen omaisuuden ei voida kohdistaa luovutusajan kuluessa täytäntöönpanotoimia, joilla pyritään perimään konkurssisaatavat.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettelyn kustannukset ja menot katsotaan konkurssipesän veloiksi (maksukyvyttömyyslain 51 §).

Ennen minkään konkurssisaatavien maksamista pesänhoitajan on vähennettävä konkurssipesästä kaikki varat tai oikeudet, jotka ovat tarpeen menettelyn kustannusten ja menojen maksamiseksi, mukaan lukien ne, joiden odotetaan aiheutuvan ennen menettelyn päättämistä.

Menettelyn kustannukset ja menot maksetaan maksukyvyttömyyslain 172 §:n mukaisesti.

Jos luonnollinen henkilö on vapautettu veloista, uskottu mies ohjaa luovutusajan aikana saamansa määrät jokaisen vuoden päätteeksi ensisijaisesti menettelyn kustannusten ja menojen maksamiseen maksukyvyttömyyslain 241 §:n mukaisesti.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Maksukyvyttömyyslain 120–127 §:ssä säädetään mahdollisuudesta selvittää velkojien yhteisille eduille haitalliset toimet (toimet, jotka vähentävät, haittaavat tai viivyttävät velkojien mahdollisuutta saada saatavansa tai estävät tai vaarantavat sen), mikäli säännöksissä vahvistetut edellytykset täyttyvät.

Sovellettava lainsäädäntö

Yritysten maksukyvyttömyyttä ja yrityssaneerausta koskeva laki (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas, CIRE) (maksukyvyttömyyslaki)

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/848

Siviiliprosessilaki (Código de Processo Civil)

Huom. Näillä tietosivuilla esitetyt tiedot eivät sido yhteyspisteitä tai tuomioistuimia. Lukijalla on velvollisuus tutustua voimassa olevaan lainsäädäntöön ja siihen tehtyihin muutoksiin. Edellä lainatut Portugalin maksukyvyttömyyslain säännökset vastaavat 18. maaliskuuta 2004 annettua asetusta nro 53/2004, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 25. elokuuta 2022 annetulla asetuksella nro 57/2022.

Päivitetty viimeksi: 30/06/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.